การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อป้องกันการทุจริต*

PARTICIPATORY LOCAL DEVELOPMENT PLANNING OF NETWORK PARTNERS TO PREVENT CORRUPTION

จักรพันธ์ ลิ่มมังกูร[1], ศิริพงษ์ มาณะศรี[2], พลอยพัชชา โค้วสุวรรณกิจ[3], ณัฐชานันท์ วงศ์มูลิทธิกร[4] และ นิพพิชฌน์ เครื่องสนุก[5]

Jakkraparn Limmangkur[1], Siripong Manasri[2], Ploypatcha Kowsuwankit[3], Nutchanun Wongmoolithikorn[4] and Nippeach Krueangsanuk[5]

[1,2,3,4,5]มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

[1,2,3,4,5] North-Chiang Mai University, Thailand

Corresponding author E-mail: i_amja_y@hotmail.com

Received 29 January 2023; Revised 6 February 2024; Accepted 26 February 2024

บทคัดย่อ

บทความวิชาการ เรื่อง การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อป้องกันการทุจริต เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชั่น

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อป้องกันการทุจริต มีแนวทางการพัฒนาตามหลัก EMEPPCM ดังนี้ 1) ควรให้ความรู้ ความเข้าใจ (Education) ในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ใช้คุณธรรม (Morality) คู่กับการบังคับใช้กฎระเบียบ (Enforcement) 3) ควรให้ประชาชน (People) ทุก

---

* จักรพันธ์ ลิ่มมังกูร, ศิริพงษ์ มาณะศรี, พลอยพัชชา โค้วสุวรรณกิจ, ณัฐชานันท์ วงศ์มูลิทธิกร และ นิพพิชฌน์ เครื่องสนุก. (2567). การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการทุจริต. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 4(1), 113-127.

Jakkraparn Limmangkur, Siripong Manasri, Ploypatcha Kowsuwankit, Nutchanun Wongmoolithikorn and Nippeach Krueangsanuk. (2024). Participatory Local Development Planning of Network Partners to Prevent Corruption. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University, 4(1), 113-127-.;

DOI: https://doi.org/10.

https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index

ช่วงวัย และทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) อย่างแท้จริง 4) ควรเพิ่มขีดความสามารถในการสื่อสาร (Communication) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน 5) ควรเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ (Management) ข้อเสนอแนะรัฐบาล รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อ สร้างความตระหนัก และสร้างจิตสำนึกต่อบทบาทและหน้าที่ของทุกภาคส่วน

คำสำคัญ: การวางแผน, การมีส่วนร่วม, ท้องถิ่น, การทุจริต

Abstract

Academic Article of Participatory Local Development Planning of Network Partners to Prevent Corruption Researcher Collected Data from Documents, Textbooks, Researches, and Online Media for Managing Guidelines Local Government Organizations to be Free from Corruption. The results showed that the Participatory Local Development Planning of Network Partners to Prevent Corruption. There are Development Guidelines according to the EMEPPCM Principle, 1) Should provide Education about Local planning process 2) Apply Morality along with Enforcement 3) Should be given to People of all ages and every part is Participated 4) Increase Communication between Local Government Organizations and People. 5)Should increase Management capacity Suggestion : government, including Local Government Organizations Should be focus genuine Participation to raise Awareness and create Awareness of the Roles and Responsibilities of every part.

Keywords: Planning, Participatory, Local, Corruption

บทนำ

ประเทศไทย หากย้อนอดีตกลับไปในสมัยอยุธยาจะทำให้เราพบร่องรอยในอดีตถึงสภาพความเจริญรุ่งเรืองในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการปกครอง ที่ส่งผลให้ประชาชนในสมัยอยุธยามีความอยู่ดีกินดี ทำให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็น สถาปัตยกรรม จิตกรรม ประติมากรรม ล้วนงดงามทั้งสิ้น

ในขณะที่ความมงดงามปกคลุมทั่วแผ่นดิน ผู้คนเริ่มหลงลำพอง บรรดาเหล่าขุนนางมองเห็นช่องทางทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงทำให้เกิดการแบ่งเป็นกลุ่ม เป็นก๊ก เกิดการแตกความสามัคคี ทำให้อยุธยาที่รุ่งเรืองกลับมาตกต่ำอย่างถึงขีดสุด จนทำให้ล้มสลายลงไปในที่สุด (ลิขิต ธีรเวคิน ,2552) เมื่อเราดูอดีตเป็นอุทาหรณ์สอนใจแล้ว จะพบว่าสภาพการณ์เช่นนั้นแทบจะไม่แตกต่างกับตอนนี้ ในขณะที่ประเทศไทยกำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องมาสะดุดลงเพียงเพราะปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง และ “การทุจริตคอร์รัปชั่น” ในทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรที่ประชาชนจะมีความใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ด้วยง่ายที่สุดนั้นคือ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

William A. Robson ได้ให้คำนิยามคำว่า “การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของท้องถิ่นจะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนอำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่เป็นชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) และมีองค์การที่จำเป็น (necessary organization) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้นเอง (ประหยัด หงส์ทองคำ, 2539) นักวิชาการของไทยอย่าง อุทัย หิรัญโต (2523) ก็ได้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน

ซึ่งการปกครองท้องถิ่นของไทยนั้น เริ่มขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 คือ สุขาภิบาลกรุงเทพ และสุขาภิบาลท่าฉลอมในปี 2440 และได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนในปี 2540 มีการกำหนดรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นไว้ชัดเจนทุกรูปแบบโดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 แต่ ณ ปัจจุบันยังไม่มีการปฏิรูปครั้งสำคัญ ที่ส่งผลในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจหน้าที่ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล (ภักดี รัตนผล, 2555)

บทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) ได้อธิบายว่า หน้าที่สำคัญของท้องถิ่นคือ การแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจดังนี้ 1.ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง 2.รัฐบาลมิอาจดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหา และความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่เกิดผลสูงสุด 3.กิจกรรมบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง 4.การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

เมื่อกาลเวลาขับเคลื่อนไปส่งผลให้ท้องถิ่นต้องปฏิรูปตนเองทั้งรูปแบบ บทบาทอำนาจหน้าที่ก็เพื่อสนองความต้องการของประชาชนให้ได้มาที่สุดตามการพัฒนาของประเทศ ยังคงมีปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น

สภาพปัญหาการปกครองท้องถิ่น

จักรพันธ์ ลิ่มมังกูร (2561) พบว่ามีอยู่สองประเด็น คือ1ประเด็นแรก ปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น กล่าวคือ แผนพัฒนาท้องถิ่นมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่3) พ.ศ.2561 ที่มีการแก้ไขสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” ส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผน รวมถึงประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการวางแผน ประเด็นที่สอง ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ตัวอย่างเช่น การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละปี ประชาชนจะให้ความร่วมมือเฉพาะกลุ่มเท่านั้น กล่าวคือ กลุ่มที่สนใจ (กลุ่มผลประโยชน์) เนื่องจากเป็นโครงการที่เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ส่วนกลุ่มที่ไม่สนใจ เนื่องจากคิดว่าตนเองไม่มีส่วนได้ส่วนเสียและไม่มีเวลาเข้าร่วมทำประชาคม นั่นเพราะยังไม่เกิดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วม ส่งผลให้ผู้ที่เข้าร่วมการทำประชาคมนั้น มีแต่กลุ่มคนเดิมๆ ทั้งกลุ่มที่สนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งยังมีปัญหาด้านการเมืองท้องถิ่นอีกด้วย รวมถึงการมีส่วนร่วมที่ยังไม่ครบทุกช่วงวัยในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ยังขาดกลุ่มเยาวชน วัยรุ่น วัยทำงาน ที่ไม่ค่อยมีบทบาท

ซึ่งจากปัญหาที่กล่าวมานั้นถือเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารงานที่ดี ถ้าหากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดการเข้าไปมีบทบทหรือขาดการมีส่วนรวมอย่างรอบด้านแล้วผลที่ตามมา คือ “การทุจริตคอร์รัปชั่น” ของบรรดาเหล่านักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นปัญหาอยู่ทุกวันนี้นั่นเอง

การทุจริตคอร์รัปชั่น

การทุจริตคอร์รัปชั่นในสังคมไทยกำลังกลายเป็นประเด็นที่โจทย์จันกันมากเพราะมีข้อกล่าวหาต่อนักการเมือง ข้าราชการ และนักการเมืองท้องถิ่น ว่ามีพฤติกรรมในเชิงทุจริตคอร์รัปชั่นที่มีการกระทำกันในหลายรูปแบบ ทั้งในแง่ การยักยอก การแอบเอางบประมาณหรือทรัพย์สินของรัฐไปเป็นของตน การเลือกจ้างและการทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทาน เฉพาะพรรคพวกผู้สนับสนุนตนเท่านั้น การใช้ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐเอื้อประโยชน์ให้บริษัทของตนเองและพรรคพวก ผลประโยชน์ขัดแย้งหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) และการเอื้อประโยชน์ (Trading Influence) การที่บริษัทให้สัญญาจะให้ผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่รัฐในทางอ้อม เช่น ให้ตำแหน่งในบริษัท เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นปลดเกษียณ หรือพ้นจากตำแหน่ง ให้ตำแหน่งแก่ญาติตลอดจนการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การสมยอมราคา (โกวิทย์ พวงงาม, 2563)

โกวิทย์ พวงงาม (2549) กล่าวสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน ทั้งในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (รูปแบบทั่วไป) รวมถึง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (รูปแบบพิเศษ) ซึ่งเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหลายได้ถูกจับตามองจากสังคมภายนอกว่า มีการทุจริตคอร์รัปชั่นเช่นกัน การถูกจับตามองและถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทำนองดังกล่าว จากข้อมูลสถานการณ์การทุจริตในสังคมไทยและการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากหลายๆแห่ง ที่ยืนยันค่อนข้างตรงกันว่า โดยภาพรวมคนไทยและสังคมไทยยังมีปัญหาด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ 4, 2566)

แนวคิดการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมสามารถอธิบายได้ในหลายมิติทั้งในแง่ของมิติความลึกทั้งในเชิงกว้าง

1. การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่างๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3. ในเรื่องของพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้นๆด้วย

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้างๆได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

5. การมีส่วนในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาของเขามีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่างๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนวทางการแก้ไขใหม่ๆเช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่างๆในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่างๆในสภาพสังคมนั้นๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่างๆ

.....กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ การให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้

สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายรัฐและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกๆคน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2548)

เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วม

1. ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง มีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้ร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

2. ต้องมีความเสมอภาค ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมใดจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ

3. ต้องมีความสามารถประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกิจกรรมนั้นๆ หมายความว่าในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาคแต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

โดยที่จริงแล้วกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจไม่สามารถกระทำได้ในทุกๆประเด็น จึงมีแนวทางทั่วๆ ไปบางประการเกี่ยวกับประเด็นที่ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ต้องการมีส่วนร่วมได้แก่ ถวิลวดี บุรีกุล (2548) การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว และความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีอยู่ในเกือบทุกกิจกรรมของสังคมขึ้นอยู่กับความสนใจและประเด็นในการพิจารณาแต่มีเงื่อนไขพื้นฐานในการมีส่วนร่วมว่าประชาชนต้องมีอิสรภาพ ความเสมอภาค และความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม

ระดับขั้นของการมีส่วนร่วม

ระดับขั้นของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับและนักวิชาการต่างๆ ได้กำหนดไว้หลากหลาย แต่ในสาระสำคัญมีความคล้ายกันซึ่งจะขอนำเสนอโดยสังเขป ดังนี้

Cohen และ Uphoff, (1980 : 219-222 อ้างถึงใน ถวิลวดี บุรีกุล, 2548 : 6) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ซึ่งการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้นสามารถทำได้ในหลายระดับ ขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละยุคว่าจะให้ความสำคัญต่อประชาชนมากน้อยต่างกัน ได้แก่ 1) ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ หมายถึง ให้ประชาชนเข้าจัดการหรือดำเนินการเอง โดยไม่มีการติดต่อกับรัฐบาลก่อนซึ่งอาจมีการโต้ตอบจากรัฐบาล ตัวอย่างเช่น การตั้งศาลเตี้ย การเดินขบวน การเข้ายึดสถานที่ของทางราชการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม เป็นต้น 2) ประชาชนและรัฐบาลร่วมกันปัญหากันแก้ปัญหาโดยมีอำนาจเท่าเทียม ตัวอย่าง เช่น โครงการทำความสะอาดหมู่บ้าน การสร้างถนน และขุดบ่อน้ำในหมู่บ้าน เป็นต้น 3) ประชาชนเป็นที่ปรึกษา หมายถึง รัฐบาลขอความคิดเห็นของประชาชนและตั้งใจที่จะกระทำตามความคิดเห็นนั้น แต่ยังยังมีอำนาจที่จะไม่รับความคิดเห็นนั้นไปปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การตั้งคณะกรรมการเพื่อการประสานงานระหว่างประชาชนและส่วนราชการ การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น 4) ประชาชนแสดงความคิดเห็น รัฐบาลให้โอกาสประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในบางเรื่อง แต่มักจะไม่นำความเห็นไปปฏิบัติและยังมีอำนาจที่จะไม่รับฟังความคิดเห็นนั้น ตัวอย่างเช่นการประชุมใหญ่ที่ให้โอกาสประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นการขอความเห็นในกฎระเบียบที่กำลังจะนำออกใช้ 5) ประชาชนรับทราบ เป็นการแถลงข่าวสารและ/หรือมติของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับทราบ ประชาชนอาจมีกิริยาตอบโต้หรือไม่มีก็ได้ เช่น การแถลงถึงโครงการต่างๆ ที่รัฐบาลได้มีมติให้ดำเนินการ การริเริ่มกฎหมายต่างๆ และการเวนคืนที่ดิน 6) รัฐบาลใช้อำนาจ กล่าวคือ รัฐบาลใช้อำนาจจัดการโดยไม่แจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น การสืบสวน จับกุมผู้กระทำความผิดกรณีต่างๆโดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า เป็นต้น

โดยสรุปหลักการหรือองค์ประกอบสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมได้ดังนี้ คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆนั้น จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีการเพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีความยืดหยุ่นได้ กล่าวคือ มีโครงสร้างการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น บ่อยครั้งที่กระบวนการของการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์กับความต้องการของโครงการหรือนโยบาย สาธารณชนสามารถผลักดันให้เกิดการคิดทบทวนสมมติฐานที่อยู่เบื้องหลัง ซึ่งอาจทำ

ให้มองไม่เห็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้ บ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกต่างๆ ใหม่นอกเหนือจากการให้ความสำคัญกับเวลาแน่นอนเวลาที่ได้เสียไปจากการที่ได้ใช้มาก่อนในอดีต บ่อยครั้งที่สาธารณชนมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่หรือเกี่ยวกับการตัดสินใจไปดำเนินการอย่างไรทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการ ระหว่างโครงการที่สำเร็จและไม่สำเร็จ

2. ประสิทธิภาพของการตัดสินใจไม่อาจประเมินเพียงใช้การวัดเรื่องของเวลาและต้นทุนเท่านั้น แต่คงจะต้องพิจารณาถึงความล่าช้าและต้นทุนที่เกิดขึ้นที่หมดไปกับการหาทางออกว่าจะตัดสินใจอย่างไร ถ้าการตัดสินใจรวดเร็วแต่ดูแปลกแยกไปจากจุดสนใจของแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว การตัดสินใจแต่ฝ่ายเดียวทำให้เกิดการโต้แย้ง ล่าช้า หรือการฟ้องร้องกัน แม้ว่าการตัดสินใจที่เกิดขึ้นอาจนำไปปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตามครั้งต่อไปองค์การคงต้องอาศัยบางมุมในชุมชนนั้น กระบวนการจะได้เริ่มด้วยความไม่ร่วมมือและความเกลียดชัง

3. การสร้างฉันทามติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่างๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขาอยากเห็นว่ามันเกิดผลทางปฏิบัติไม่เพียงแต่เกิดการสนับสนุนทางการเมืองเพื่อการนำไปสู่การปฏิบัติแต่กลุ่มต่างๆ และปัจเจกชนแต่ละคนยังอาจเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้น

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด ทันทีที่ข้อโต้แย้งดุเดือดขึ้น และแบ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกัน จะทำให้เกิดความยากในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลโดยปราศจากการเป็นฝ่ายตรงข้ามกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่เริ่มแรกสามารถช่วยลดความน่าจะเป็นที่ชุมชนจะพบกับการเผชิญหน้าที่เจ็บปวด อย่างไรก็ดีการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่สิ่งที่วิเศษที่สามารถเป็นอะไรได้หมดทุกอย่างการมีส่วนร่วมไม่อาจลดหรือกำจัดความขัดแย้งทั้งหมดได้

6. การคงไว้ความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม วิถีทางที่จะบรรลุ และคงไว้ซึ่งความชอบธรรม โดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน ก็คือ การดำเนินการตามกระบวนการ การตัดสินใจที่โปร่งใสและมีความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน และมีสาธารณชนเข้า

มามีส่วนร่วม โครงการมีส่วนของประชาชนจะช่วยให้สาธารณชนได้รับข้อมูลมากกว่าถึงเหตุผลเบื้องหลังของการตัดสินใจนั้น

7. การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ขององค์กรมาทำงานกับสาธารณชนในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน พวกเขาจะเริ่มมีความอ่อนไหวมากขึ้นต่อความกังวลของสาธารณชน และมุมมองที่สาธารณชนมองการทำงานขององค์กร มุมมองเหล่านี้เกิดขึ้นจากภายใน เพื่อที่เจ้าหน้าที่จะมีความตระหนักมากขึ้นต่อการตอบสนองที่เกิดขึ้นของสาธารณชนต่อกระบวนการตัดสินใจขององค์การ แม้ในกรณีที่ประเด็นไม่ใหญ่เพียงพอที่จะจัดทำโครงการการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ

8. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การมีสาธารณชนที่มีความรู้ การมีส่วนร่วมไม่เพียงแต่เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นเนื้อหา แต่ยังเรียนรู้ว่าการตัดสินใจที่ทำโดยรัฐบาลเกิดขึ้นได้อย่างไร และเพราะเหตุใด การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการฝึกอบรมผู้นำในอนาคตอีกด้วย เนื่องจากประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน พวกเขาจะเรียนรู้วิธีการสร้างพลังอำนาจต่อผู้อื่นและเรียนรู้วิธีการประสานงานกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนคือการฝึกอบรมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิผล วันนี้แต่ละคนอาจจะเป็นเพียงตัวแทนของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ พรุ่งนี้พวกเขาจะเป็นแหล่งศูนย์รวมของผู้นำในระดับภาคและระดับชาติ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้นำในอนาคตจะเรียนรู้ทักษะของการแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน (วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ, 2551)

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อป้องกันการทุจริต

จากสภาพปัญหาการปกครองท้องถิ่น คือ 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และ 2) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกิดขึ้นนำมาสู่ “การทุจจริตคอร์รัปชั่น” ของบรรดาเหล่านักการเมืองท้องถิ่นอย่างง่ายดาย หากจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องอาศัยกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รับชั่นให้มีน้อยลง หรือให้การทุจริตกระทำได้ยากขึ้น ประกอบด้วยแนวทางที่สามารถเรียงลำดับด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ คือ EMEPPCM หรือ แนวทาง คือ Education, Morality, Enforcement, People, Participation, Communication , Management, ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ควรให้ ความรู้ ความเข้าใจ (Education) ในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

1.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องเทคนิคและวิธีการกับผู้มีบทบาทโดยตรงในกระบวนการวางแผน ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นแผนที่จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่3) พ.ศ.2561 ได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการวางแผน เช่น เทคนิคการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1) มีการวิเคราะห์ NPCP 2) นำเอาปัญหามาวิเคราะห์ 3) การทบทวนนโยบายของผู้บริหาร เป็นต้น

1.2 ให้ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ถึงบทบาทและหน้าที่ของประชาชนผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในกระบวนการวางแผน ให้สามารถร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นแผนที่จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่3) พ.ศ.2561 ได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการวางแผน และสร้างความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องของการจัดทำแผนที่ประชาชนสามารถเสนอโครงการและกิจกรรมที่ไม่มีแต่เฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น หากแต่ยังมีด้านอื่นๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ที่ประชาชนเสนอได้จากการทำประชาคม

1.3 เสนอให้ก่อนการทำแผนพัฒนาท้องถิ่นควรจัดกรรมหรือโครงการ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำแผนมาซักซ้อมทำความเข้าใจเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละขั้นตอน

2. ใช้คุณธรรม (Morality) คู่กับการบังคับใช้กฎระเบียบ (Enforcement)

2.1 กฎระเบียบและหลักเกณฑ์ในการที่จะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณรวมถึงการตรวจสอบ ต้องมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ ให้สอดคล้องตามความเหมาะสมของปัญหาและความต้องการของประชาชนที่จะดำเนินโครงการและกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในแผน เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

2.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการตรวจสอบ (สตง.) นอกจากจะใช้ระเบียบและหลักเกณฑ์ต่างๆ รวมถึงดุลพินิจมาพิจารณาความเหมาะสมของการใช้จ่ายงบประมาณแล้ว สมควรที่จะศึกษาข้อมูลประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาตลอดจนความต้องการประชาชนมาประกอบการพิจารณาตัดสินเพื่อให้โครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถดำเนินการได้

2.3 กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ในการออกระเบียบต่างๆ ต้องดำเนินการทบทวน ระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ

3. ควรให้ประชาชน (People) ทุกช่วงวัย และทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) อย่างแท้จริง

3.1 ให้ประชาชนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย ที่มีอยู่ในชุมชนมีความตระหนักและสร้างจิตสำนึกถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการเข้ามาร่วมพัฒนาท้องถิ่น

3.2 องค์กรต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สถานีตำรวจ เกษตรตำบล วัด อื่นๆ ควรที่จะให้ความสนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างจริงจังไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมประชุม รวมไปถึงการร่วมเสนอความคิดในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคม เพื่อที่จะได้ร่วมรับรู้ รับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงการประสานการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

3.3 ในการจัดทำประชาคมควรให้เกิดการมีส่วนร่วมจากกลุ่มคนที่หลากหลายในแต่ละช่วงวัย โดยให้แต่ละช่วงวัยเข้ามามีบทบาทอย่างเท่าเทียมกัน โดยเน้นปัญหาและความต้องการที่เหมาะสมเข้ากับช่วงวัย ในการที่จะเสนอโครงการและกิจกรรมที่เหมาะสม รวมไปถึงควรมีการเปิดโอกาสให้กลุ่มเด็กและเยาวชน วันรุ่น วัยทำงานเข้ามามีบทบาทในชุมชนของตนเอง เช่น การจัดโครงสร้างชุมชนใหม่ให้กลุ่มวัยเหล่านี้ได้มีสิทธิ์มีเสียงในการแสดงความคิดเห็น

3.4 ให้ดำเนินการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมใหม่ในการจัดทำประชาคม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้คนทุกวัยสามารถร่วมกันเสนอปัญหาและความต้องการได้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องรอบด้าน อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของท้องถิ่น และนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน โครงการตลอดจนกิจกรรมของแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ

3.5 เสนอให้การจัดประชาคมหมู่บ้าน ควรที่จะกำหนดบุคคลที่มีศักยภาพในด้านต่างๆ ที่มีองค์ความรู้ เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน ตัวแทนกลุ่มผู้สูงอายุ ตัวแทนกลุ่มผู้พิการ ฯลฯ จะส่งผลทำให้การจัดประชาคมมีประสิทธิภาพและได้แผนที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

4. ควรเพิ่มขีดความสามารถในการสื่อสาร (Communication) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน

4.1 นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการแจ้งเป็นหนังสือหรือเอกสารราชการถึงผู้ใหญ่บ้านและให้ช่วยดำเนินการประชาสัมพันธ์ต่อให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบแล้ว ควรมีการให้รายละเอียด อธิบาย และสอบถามถึงผู้ใหญ่บ้านถึงความเข้าใจในหนังสือหรือเอกสารราชการนั้นก่อนที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ

4.2 ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำกลุ่มต่างๆ เมื่อได้รับข้อมูล ข่าวสารจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลดังกล่าวให้ประชาชนรับทราบอย่างละเอียดโดยไม่บิดเบือนหรือย่อใจความสำคัญ

4.3 เสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ โดยให้มีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ไร้สายขึ้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ควรเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ (Management)

ต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยเป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บรายได้ แผนที่ภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความแม่นยำและมีการอัพเดตข้อมูลที่เป็นปัจจุบันให้มีฐานข้อมูลสำหรับการจัดเก็บรายได้ในแต่ละปี จะสามารถทำให้การจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดียิ่งขึ้น มีงบประมาณที่จะใช้ในการพัฒนาเพิ่มขึ้น

สรุป

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อป้องกันการทุจริต นั้นต้องอาศัยการีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่างๆที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น เข้ามาขับเคลื่อนกระบวนการวางแผน และที่สำคัญต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นทุกช่วงวัย ในการที่จะเข้าไปมีบทบาทอย่างเหมาะสมตามหลักการมีส่วนร่วม นั่นคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ (Benefit) และ4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยอาศัยแนวทาง EMEPPCM คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น (Education) ใช้หลักคุณธรรม (Morality) คู่กับการบังคับใช้กฎระเบียบ (Enforcement) และส่งเสริมให้ประชาชน (People) ทุกช่วงวัย และทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) อย่างแท้จริง อีกทั้งต้องเพิ่มขีดความสามารถใน

การสื่อสาร (Communication) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน รวมถึงต้องเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ (Management) อันจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาได้รอบด้าน อีกทั้งเมื่อภาคีเครือข่ายในชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบก็จะส่งผลดีต่อการปลอดการทุจริต หรืออย่างน้อยทุจริตนั้นก็กระทำได้ยากมากขึ้น สอดคล้องกับ ประยูร อิมิวัตร (2557) ได้ศึกษาแนวทางการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ผลจากการศึกษาพบว่าแนวทางแนวทางการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยพบว่ามีลักษณะ ดังนี้ 3POM = 2EMA หมายความว่า 3P คือ People (ประชาชน) , Participation (การมีส่วนร่วม) , Project (โครงการ) , OM คือ Organization Management (การจัดการองค์การ POLE) = 2E คือ Effectiveness (ประสิทธิผล) , Efficiency (ประสิทธิภาพ) , MA คือ Municipality Administration(การบริหารเทศบาล) ซึ่งหากมองภาพรวมแล้วจะพบว่าเป็นส่งเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศ และเป็นการส่งเสริมให้ท้องถิ่นเข้มแข็งนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาล รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความตระหนัก และสร้างจิตสำนึกต่อบทบาทและหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการเข้ามาร่วมพัฒนาท้องถิ่น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2561). ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ2561. เรียกใช้เมื่อ 1 มกราคม 2567 จาก https://www.khamduang.go.th/images/pdf/Related_laws/law19.pdf

โกวิทย์ พวงงาม. (2549). รายงานการวิจัยประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิสเตอร์ก็อบปี้.

โกวิทย์ พวงงาม. (2563). การทุจริตคอร์รัปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น:มาตรการและกลไกการป้องกัน. วารสารสถาบันพระปกเกล้า. เรียกใช้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2566 https://so06.tci-thaijo.org/index.php/kpi_journal/article/view/244695.

จักรพันธ์ ลิ่มมังกูร. (2561). แนวทางการพัฒนากระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิฆเนศพริ้นท์ติ้งเซ็นเตอร์จำกัด.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า

ประยูร อิมิวัตร. (2557). แนวทางการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

ประหยัด หงส์ทองคำ. (2535). การพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพาพาส.

ภักดี รัตนผล. (2555). การปกครองท้องถิ่นไทย Thai local government. เอกสารวิชาการ รป.215 วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2552). มูลเหตุแห่งการเสียกรุง ปี 2310. เรียกใช้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2566 จาก https://mgronline.com/daily/detail/9520000079883

วัยชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. (2551). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน : การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. ขอนแก่น: ศิริภัณฑ์ ออฟเซ็ท.

อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

_____. (2566). ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ 4.